

Tofacitinib bij colitis ulcerosa

Xeljanz®

Uw behandelend arts heeft met u gesproken over het tofacitinib (Xeljanz®). In deze folder krijgt u informatie over de werking en het gebruik van dit medicijn en hoe u moet handelen in geval van bijwerkingen. Het is echter géén vervanging van de bijsluiter. Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, dan kunt u daarmee bij uw behandelend arts of verpleegkundig specialist IBD terecht.

Algemeen

Tot nu toe is de oorzaak van colitis ulcerosa onbekend. Elke behandeling met medicijnen is gericht op het onderdrukken van ontstekingsreacties. Dit leidt tot vermindering van klachten en verkleint de kans op complicaties die zich bij deze ziekte voor kunnen doen. De ziekte geneest helaas niet door de behandeling met medicijnen. Als u deze medicijnen afbouwt of stopt dan kunnen de klachten weer terugkomen.

Wat is Tofacitinib?

Uw behandelend arts schrijft tofacitinib voor wanneer andere medicijnen niet of onvoldoende hebben geholpen. Tofacitinib is een medicijn dat de afweerreactie onderdrukt. Tofacitinib doet dit door het blokkeren van de werkzaamheid van enzymen genaamd Janus-kinasen. Deze enzymen spelen een belangrijke rol in het ontstekingsproces dat plaatsvindt bij colitis ulcerosa. Door de werking van de enzymen te blokkeren, helpt tofacitinib de ontsteking en andere symptomen van deze aandoeningen te verminderen.

Effect van Tofacitinib

Het is niet te voorspellen wanneer u precies merkt of de tofacitinib werkt. De meeste patiënten ondervinden een verbetering van hun klachten binnen 4 tot 7 dagen.

Voor de start

Informeer uw behandelend arts of verpleegkundig specialist IBD altijd indien er sprake is van één of meer van onderstaande omstandigheden:

- Een infectie op één plaats op uw lichaam (zoals een zweer op uw been);
- Een infectie in uw hele lichaam (zoals griep);
- Een verhoogde vatbaarheid heeft op infecties (bijvoorbeeld door diabetes mellitus, chronische longziekten);

- Een langdurige of steeds terugkerende infectie (bijvoorbeeld koortslip, genitale herpes of gordelroos);
- In het verleden een diep veneuze trombose of een longembolie hebt gehad;
- Bij vrouwen: gebruik van orale anticonceptie. Mogelijk dat hier, in overleg met uw arts, een alternatief voor gezocht moet worden indien u met tofacitinib gaat starten.
- Een verhoogd cholesterolgehalte;
- Besmetting met tuberculose in het verleden;
- In de afgelopen vier weken een levend vaccin hebt gekregen;
- Ernstige leveraandoening;
- In het verleden een vorm van kanker hebt gehad;
- Gebruik van andere medicatie. Neem altijd een lijstje mee naar uw behandelend arts met daarop alle door u gebruikte medicijnen.

Vorbereiding start tofacitinib

Om de ernst van de colitis ulcerosa verder te beoordelen wordt er doorgaans een sigmoidoscopie gedaan, meestal met bipten. De ontlasting wordt onderzocht op calprotectine. Dit is een ontstekingseiwit dat in de ontlasting komt, en een aanwijzing geeft over de ernst van de ontsteking. Ook kan uw ontlasting getest worden op bepaalde bacteriën. Omdat tofacitinib het afweersysteem onderdrukt, kunnen bepaalde ziekten plotseling actief worden, bijvoorbeeld tuberculose (tbc) en hepatitis (besmettelijke leverontsteking). Je kunt tuberculose en hepatitis meedragen zonder dat je hiervan klachten hebt. Bij alle patiënten wordt voor de start met tofacitinib gekeken of er een vroegere besmetting met tuberculose heeft plaats gevonden. Dit wordt gedaan met een huidtest (Mantoux-test), bloedafname (IGRA) en een röntgenfoto van de longen. Een eventuele besmetting met hepatitis wordt getest via een bloedafname.

Vaccinaties (inenting)

Vaccinaties zijn mogelijk minder effectief als u tofacitinib gebruikt. Vaccinaties met een vaccin dat bestaat uit verzwakte levende virussen of bacteriën zijn niet toegestaan bij gebruik van tofacitinib. Denk hierbij aan onder meer aan vaccinaties gele koorts, tuberculose (BCG), bof, mazelen, rode hond (BMR), rotavirus en (sommige vaccinaties voor) varicella (waterpokken). Als een van deze vaccinaties toch nodig is, raadpleeg dan eerst uw arts of de verpleegkundig specialist IBD.

Grieprik

U komt in aanmerking voor de (gratis) grieprik, omdat u een iets verminderde afweer tegen infecties heeft. Hiervoor kunt u bij uw huisarts terecht. De grieprik beschermt u niet tegen alle griepsoorten die er zijn.

Behandeling met tofacitinib

Tofacitinib wordt toegediend in tabletvorm. Dit zijn tabletten van 5 of 10 milligram.

Dosering tofacitinib

U start met een opstartschema. U krijgt dan de tofacitinib tweemaal daags 10 milligram. Na een periode van 8 weken begint de onderhoudstherapie welke bestaat uit tofacitinib tweemaal daags 5 milligram of u gaat door met tweemaal daags 10 milligram. Dit is afhankelijk van het advies van uw arts. Tofacitinib kan langdurig worden gebruikt, tot meer dan 5 jaar.

Bijwerkingen

Zoals bij alle geneesmiddelen, kan ook het gebruik van tofacitinib bijwerkingen geven. Door het gebruik van een correcte dosering komen bijwerkingen echter minder vaak voor. Ook komen bijwerkingen niet bij iedereen in dezelfde mate voor. De belangrijkste bijwerkingen van tofacitinib zijn: infecties, bloedarmoede, hoofdpijn, hoge bloeddruk, gewrichtspijn, koorts, vermoeidheid, longembolie of maag-, darm- en leverklachten zoals buikpijn, diarree en misselijkheid.

Naast bijwerkingen, die relatief vaker voorkomen, zijn er ook bijwerkingen als koorts en huiduitslag, die minder vaak voorkomen. Bij iedere mogelijke bijwerking dient u contact op te nemen met uw huisarts, behandelend maag-, darm- lever-arts of verpleegkundig specialist IBD.

Contact opnemen

Gebruikt u tofacitinib en heeft u klachten van benauwdheid, pijn op uw borst of rug bij het ademen? Zweet u overmatig, hoest u bloed op of heeft u een blauwachtige huid? Roep onmiddellijk medische hulp in. Deze verschijnselen kunnen passen bij een longembolie.

Interacties met andere geneesmiddelen

De behandeling met tofacitinib wordt vooralsnog niet gecombineerd met andere afweer onderdrukkende medicijnen zoals thiopurines, methotrexaat, ciclosporine en tacrolimus of anti-TNF middelen (infliximab, adalimumab en golimumab) vanwege een toegenomen kans op infecties. Gebruik geen grapefruits, grapefruitsap en producten waar grapefruit in voorkomen. Ook wordt het gebruik van Sint-janskruid in combinatie met tofacitinib ontraden in verband met mogelijke interacties.

Extra aandachtspunten

Operaties of tandheelkundige ingrepen

Vertel het uw arts als u een operatie of tandheelkundige ingreep moet ondergaan. Vertel het uw chirurg of tandarts die de ingreep uitvoert dat u een behandeling met Tofacitinib ondergaat.

Controles

Nadat u bent gestart met tofacitinib wordt er bloed bij u afgenomen, ongeveer:

- 4 weken na start voor een afspraak bij de verpleegkundig specialist IBD.
- 8 weken na start voor een afspraak bij de IBD-arts.

Nadat u bent gestart met tofacitinib wordt de ontlasting onderzocht 8 weken na de start met tofacitinib. Wilt u daarom bij de afspraak bij de arts in deze week ook een potje ontlasting meenemen?

Indien nodig, kan er van dit schema worden afgeweken.

Zwangerschap

Indien u een kinderwens heeft, overleg dan altijd eerst met uw behandelend arts of IBD-verpleegkundig specialist over deze wens en wat het gebruik van Tofacitinib hierin betekent. Er zijn weinig data bekend over zwangerschap bij Tofacitinib. Voorlopig wordt dit ontraden.

Hoe krijgt u de tofacitinib in huis?

Verschillende dure medicijnen, zoals tofacitinib, worden niet rechtstreeks vergoed vanuit de zorgverzekering. Uw ziekenhuis, OLVG, is verantwoordelijk voor het verstrekken van het geneesmiddel en begeleiding van de toediening. De tofacitinib kunt u alleen ophalen bij de OLVG apotheek.

Tot slot

- Heeft u lichamelijke klachten, neem dan contact op met uw verpleegkundig specialist IBD. De verpleegkundig specialist kan zo nodig overleggen met uw behandelend arts.
- Zijn uw problemen of vragen niet dringend, overleg deze dan met uw behandelend arts tijdens uw bezoek aan de polikliniek.
- Wilt u eerder uw behandelend arts spreken, maak dan een afspraakverzoek via MijnOLVG of bel met de polikliniek Maag- Darm en Leverziekten voor een telefonisch overleg.

Vragen?

Stel uw vraag via MijnOLVG

U kunt ons altijd bereiken via [MijnOLVG](#). Heeft u een algemene vraag over vergoeding of betaling? Neem dan contact op met uw zorgverzekeraar of kijk op www.olvg.nl/zorgnota. Meer informatie over bijvoorbeeld kosten, bereikbaarheid, onderzoeken en behandelingen staat op www.olvg.nl maar u kunt ons natuurlijk ook bellen.

Contact

polikliniek Maag-, Darm- en Leverziekten

T 020 510 87 77 (werkdagen 8.15 – 16.15 uur)

E mdl@olvg.nl

Endoscopie- en Behandelafdeling (EBA), locatie Oost

T 020 510 87 77 (ma t/m vrij 8.15 – 16.15 uur)

afdeling Endoscopie, locatie West

T 020 510 81 76 (werkdagen 8.15 – 16.15 uur)

Route 16

Na 16.15 uur en in het weekend

afdeling Spoedeisende Hulp (SEH), locatie Oost

T 020 599 30 16

afdeling Spoedeisende Hulp (SEH), locatie West

T 020 510 81 61

Oost
Oosterpark 9
1091 AC Amsterdam

West
Jan Tooropstraat 164
1061 AE Amsterdam

Spuistraat
Spuistraat 239 A
1012 VP Amsterdam

Onze Algemene Voorwaarden zijn van toepassing: www.olvg.nl/algemene-behandelvoorwaarden

Aanmelden MijnOLVG via www.mijnolvg.nl | Klacht of opmerking: www.olvg.nl/klacht

Redactie en uitgave: Marketing en Communicatie, 13 augustus 2021, foldernr.4310